

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor	Correspondințele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECEZANĂ” iar banii de prenumerațiune și inserțiunile la ADMINISTRATIUNEA Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicațiuni oficioase, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor. de aci în sus 10 coroane	
” ” ” ” pe 1/2 an 5		
” România și străinătate pe an 14 franci		
” ” ” ” pe 1/2 an 7		

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 1702 E. ex 1905.

Publicațiune oficioasă

Subsemnatul Consistoriu diecezan dă în arendă pe calea ofertului înscris pe anii economici 1905/6, 1906/7 și 1907/8:

1. În comuna *Alibunar* 22 jughere de pământ din sesiunea parohială a III-a.

Prețul de esclamare 440 cor. pe un an.

2. În comuna *Biniș* intravilanul aparținător la sesiunea parohială vacantă.

Prețul de esclamare 40 cor. pe un an.

3. În comuna *Broșteni* sesiunea parohială redusă, constătătoare din 32 jughere de pământ.

Prețul de esclamare 320 cor. pe un an.

4. În comuna *Denta* jumătate sesiune parohială redusă, constătătoare din 16 jughere de pământ.

Prețul de esclamare 400 cor. pe un an.

5. În comuna *Dragomirești* sesiunea parohială secucstrată constătătoare din 32 jughere de pământ.

Prețul de esclamare 240 cor. pe un an.

6. În comuna *Petroman* sesiunea parohială redusă Nr. 7/371, constătătoare din 43 jughere de pământ.

Prețul de esclamare 964 cor. pe un an.

7. În comuna *Silagiu* sesiunea parohială redusă constătătoare din 32 jughere de pământ.

Prețul de esclamare 320 cor. pe un an.

8. În comuna *Stamora* română sesiunea parohială redusă, constătătoare din 32 jughere de pământ.

Prețul de esclamare 620 cor. pe un an.

Cei-ce doresc a lua în arendă vre-una din aceste sesiuni pârrohiale, respective intravilanul

de mai sus, sunt poștiți, ca să-și trimită ofertele lor înscris la subsemnatul Consistor până la 10/23 Iulie 1905, înzestrate cu vadiul de 10% din prețul de esclamare.

Condițiunile de esarendare sunt:

1. Atât Consistoriul diecezan ca proprietariu, cât și arendatoarele abdic de dreptul de a pretinde ori-ce despăgubire dacă prin o măsurare ulterioară s'ar constata, că complexul pământului dat și luat în arendă e mai mare, respective mai mic decât ce se arată în contractul de esarendare.

2. Arendatoarele se deobligă ca acolo, unde au fost sămănături cu spic d. e. grâu, ovăs, orz, în anul următoriu să samene plante de săpat d. e. cucuruz, ca astfel pământul să nu se stoarcă, iar la cas, când ar călca acest obligământ, se supune unei pedepse în bani de 100 coroane.

3. Spesele de timbru cu încheierea contractului le supoartă arendatoarele. Timbru pentru un exemplar de contract se pune după suma de arendă socotită pe toți trei anii de arendă, după scala II-a de timbre, iar pe al doilea exemplariu se pune timbru de 1 coroană.

4. Contribuțiunile le plătesce Consistoriul, și arendașul se oprește de a plăti dânsul fără învoirea Consistoriului diecesan contribuțiunea.

5. Arendatoarele va avea să plătească prețul de arendă deadreptul la casa diecesană.

6. Arendatoarele se deobligă a solvi cu ocașiunea trimiterei ofertului la Consistoriu ca vadiu 10% din prețul de esclamare; 1/3 parte din prețul de arendă pe un an de loc la încheierea contractului, a doaua rată pe 1/3 parte din prețul de arendă pe un an la 1/14 Iunie; iară a treia rată de 1/3 parte din prețul de arendă de pe un an la 15/28 August, adică la sfârșitul primului an de arendă.

În al doilea și al treilea an rata întâia de $\frac{1}{3}$ parte din prețul de arendă pe un an va avea a se plăti la 1/14 Octomvrie al respectivului an de arendă; iară celelalte rate, a doaua și a treia, vor avea a se plăti ca și în anul cel dintâiu, adică la 1/14 Iunie și 15/28 August a anului respectiv. Vadiul se va socoti în rata din urmă, adică în rata cu care se sfârșesc contractul.

7. Dacă arendatoarele n'ar împlini vre-una dintre condițiunile stipulate în punctul precedent 6., dînsul se declară învoit, ca să piardă vadiul dopus, și ca Consistoriul — fără a-l mai întreba pe dînsul — să se poată întabula pe realitățile lui, aște-se ele ori unde. Mai departe arendatoarele sa declară învoit și la aceea, ca Consistoriul diecesan să poată sequestra rodul de pe sesiunea parohială, ce dînsul o ține în arendă și în anul economic următoriu să o poată da în arendă altui individ, în care cas din urmă, dacă la licitație ar eși o arendă mai mică, diferență va avea a se suplini din averea privată a arendatorului.

8. Spesele împreunate cu admonierea arendatorului, apoi cu sequestrarea rodului, precum și cu întabularea sumei de arendă pe realitățile private ale arendașului, și în fine cu esarendarea de nou a sesiunii parohiale — toate aceste spese le va suporta arendașul.

9. În privința ori-cărei neînțelegeri, ce s'ar putea nasce din neîmplinirea condițiunilor de arendă, arendatoarele va avea a se supune la aceea judecătorie, pe care va alege-o Consistoriul diecesan ca proprietariu.

În fiecare comună, în care se află sesiune parohială, respective pământ de esarendat, precum și în comunele învecinate, preoțimea parohială este îndatorată a publica în cea mai de aproape Duminecă sau sărbătoare în biserică, după finea santei liturgii, terminul până la care se pot trimite la Consistoriu ofertele în scris pentru sesiunile parohiale cari se esarandază, precum și condițiunile de esarendare. Despre efeptuirea acestei dispozițiuni oficiile parohiale, pe cari le privesce aceasta ordinațiune, sunt îndatorate a relaționa deadreptul la Consistoriu până la 10/23 Iulie 1905.

Caransebeș, din ședința Consistoriului ținută la 15 Iunie 1905.

Consistoriul diecesan

gr. or. român.

PARTEA NEOFICIALĂ

Perigrinagiul dela

„Piatra scrisă“

Nu aflu cuvinte, prin cari a-și putea satisface — câtuș de puțin — sentimentului de admirațiune, care poporul român — din incidentul peregrinagiului din anul acestu — l-a plântat în inima fiecărui cărturari. Numai cece a fost martor ocular la întâlnirile singuraticelor procesuni, a văzut și împreună a simțit — entuziasmul, evlavia și mângăerea sufletească a poporului român; — acela, fără a exagera, poate zice că, — „de a-și grăi în limbi îngerești — nici atunci n'ași putea descrie fidel starea sufletească a creștinilor peregrini“.

Ca unul care, pentru prima dată am peregrinat la „Peatra scrisă“, — stau și privesc acel simplu tablou al santei „Treime“ — pictat pe stâncă puternică, mohorită și colțuroasă. Comparăud aceasta simplă icoană cu strălucirea fermecătoare a podoabelor, cu mulțimea tămăduirilor răspândite în popor și atribuite mănăstirilor catolice făcătoare de minuni; cu evlavia (fățarnică) și reclama atât de perfectă a călugărilor catolici dela mănăstirile, la cari peregrină poporul român de mai multe decenii, nu pot să-mi esplic, care este cauza entuziasmului și evlaviei nedescrise a creștinilor pentru „Piatra scrisă“.

Medităud asupra cauzei entuziasmului — involuntar m-i vine în minte, — oftatul din adâncul inimii a-l evlavioasei și de 20 de ani peregrina mănăstirilor catolice — a bătranei Petruța — : „Doamne mulțămescu-ți, că am ajuns la bătrânețe să văd închinarea românilor la locurile sfinte — conduși de preoții lor“; — cu care m'a întâmpinat venind dela mănăstirea „Hodoș-Bodrog“ și dela „Piatra scrisă“ în anii trecuți. Așadară cu ajutorul evlavioasei bătrâne am descoperit taina.

Preoții în fruntea peregrinilor, păzitorii moralei și ai ordinei, împreună călători cu poporul, aranjatorii impunătoarelor procesiuni, oel-branții de inimi înălțătoarelor servicii dumnezezești, — ei sunt izvorul entuziasmului nedescris.

Întreită laudă să cuvine ție brav popor român! Care deși în al 11-lea ceas a-i fost chemat de păstorii tăi, — cu atât entuziazm a-i urmat glasului lor.

Laudă se cuvine Î. P. C. Sale Domnului vicar episcopesc Filaret Musta, care n'a pregetat împreună cu poporul a-se închina la locul cel sfânt și prin celebrarea santei Liturgii a înălțat serviciul dumnezeesc la nivoul, ce-l pretinde entuziasmul poporului.

Vrednic de laudă este P. O. D. protopresbiter Andreiu Ghidiu — autorul primului perigrinagi, vestitorul puterii făcătoare de minuni, a santei Treimi, cu cuvântul și prin broșurile distribuite grătuic la examenele din religiuine.

Laudă se cuvine ție în Hristos frate Ilie — parohul Armenişului, care n'ai lăsat uitării sântul loc, — ci te-ai năzuit a-i duce faima peste hotare.

În cele următoare voi descrie peregrinagiul.

Peregrinii de pe „Valea-Bistrei“ conduşi de preotului Ioan Popoviciu din Ciresa au fost primiţi în Obhabistra de preotul Ioan Velovan, iar în Glimboca primiţi şi însoţiţi de părintele Iuliu Musta până la hotarul comunei Obreja.

Primirea peregrinilor în Obreja a fost impunătoare. Salvele pivelor din depărtare salutau pe peregrini, — iar preotul Pantelimon Domil în fruntea unei frumoase procesiuni salută pe peregrini. Bravii obrejeni cu prapori şi cu 15 copii administranţi au peregrinat până la „Piata scrisă“ şi în ordine de procesiune au întors înapoi. Peregrinii din Obreja au fost circa 150. În laz părintele Nicolae Ionescu şi părintele din Ciuta Ioan Rădoiu au întâmpinat pe peregrini şi după săvârşirea rugăciunii în biserică — peregrinii de pe „Valea-Bistrei“ conduşi de 4 preoţi cu o mulţime de prapori şi răpizi au intrat în Caransebeş pe dinaintea reşedinţei episcopoeşti; — iar înaintea „Severinenei“ i-au întâmpinat procesiunea condusă de preoţii Nicolaeviciu din Valeaboului şi Patriciu Rădoiu din Jupa.

La 2 oare d. a. impozanta procesiune condusă de P. O. D. protopresbiter încunjurat de 8 preoţi — a trecut pe dinaintea reşedinţei episcopoeşti — unde Prea bunul nostru arhiereu P. S. Sa Nicolae Popea dela fereastă a împărtăşit peregrinilor „binecuvântarea arhierescă“. Corul clericilor sub conducerea clericului I. Surlaş şi cântăreţii dela sate veniţi cu procesiunile — au cântat alternativ.

Această procesiune impunătoare a condus pe peregrini până dincolo de Caransebeşul nou, de unde peregrinii au mers mai departe sub conducerea preoţilor Pantelimon Domil, Patriciu Rădoiu şi Ioan Popoviciu. În comuna Buchin peregrinii au fost întâmpinaţi de Romul Tinca şi Florea Cioloca din Pojana, cari s'au alăturat la procesiune.

La Cârpa au fost întrunite procesiunile dela Ruieni, Borlova, Bolvaşniţa, Verciorova, şi Cârpa sub conducerea preoţilor N. Uzonescu, E. Drăgălina, Cojocariu, Vernichescu şi V. Uzonescu, — adecă la crucea dela Cârpa sau salutată 11 preoţi. Peregrinii întruniţi la Cârpa sub conducerea preoţilor Cojocariu şi V. Uzonescu s'au alăturat la procesiunea principală. În Petroşniţa părintele Popoviciu, iar în Bucosniţa părintele Petru Domil în fruntea procesiunilor parohiale au întâmpinat de peregrini.

În Bucosniţa conform programei stabilite, creştinii de pe „Valea-Bistrei“ şi cei din Valeaboului — împreună cu preoţii lor au rămas în Bucosniţa; iar ceilalţi peregrini cu procesiune conduşi de preoţii lor au mers până în Slatina, unde au şi rămas peste noapte. Duminecă dimineaţa procesiunea din Petroşniţa, cei rămaşi în Bucosniţa şi cei din Goleţ cu procesiune au mers până la Slatina, unde s'au întâlnit cu cei ce au poposit în Slatina.

Aici întâlnirea procesiunilor a fost impozantă. Pompierii din Slatina Mare şi Mică cu orchestra în fruntea procesiunii, condusă de 11 preoţi au mers spre Sadova Germană, — unde pompierii germani — onoare lor — cu orchestră au întâmpinat procesiunea şi au condus-o până înaintea s. bisericii, întâmpinaţi fiind de procesiunea condusă de preoţii Ivaniciu şi N. Uzonescu.

De aici impozanta procesiune condusă de 13 preoţi pe romantica „Cheia Armenişului“ — a ajuns la „Peatra scrisă“ întâmpinaţi fiind de P. O. D. protopresbiter Andrei Ghidiu. Îndată după sosirea procesiunii a sosit şi Î. P. C. Sa vicarul episcopesc Filaret Musta însoţit de asesorul konzistorial Spiridon Şandru — întâmpinaţi fiind de strigătele „Să trăiască“ a-le miilor de peregrini. După ¼ de oră sosesec bravii Teregoveni conduşi de preoţii Bogoeviciu şi Pavel Şandru, în fruntea procesiunii cu pompieri şi orchestră. Peste câteva minute sosesec peregrinii din Rusca şi din Feneş — conduşi de preoţii Paica şi Sirbu. -- Aşa a voit Domnul, ca la locul său cel sfânt să se închine 21 de preoţi şi 6—7 mii de peregrini. La oarele 9 se începe celebrarea „Sfîntirea apei“ şi s. „Liturgie“ de următori 21 preoţi celebranţi: Î. P. C. Sa vicarul episcopesc Filaret Musta; P. O. D. protopresbiter Andrei Ghidiu preoţii: Spiridon Şandru, Petru Domil, Paica, Ivaniciu, Suru, Pantelimon Domil, Nicolae Uzonescu, Ioan Sirbu, Ioan Bogoeviciu, Pavel Şandru, Florea Cioloca, Romul Tinca, Valeriu Nicolaeviciu, Ilie Pepa, Patricie Rădoiu, Nicolae Cojocariu, Simion Răzvan, Ioan Popoviciu şi Vasile Uzonescu.

După săvârşirea s. Maslu şi a altor rugăciuni la 2 oare d. a. peregrinii conduşi în procesiune de preoţii Tinca, Nicolae Uzonezcu şi Vasile Uzonescu până la Buchini, iar din Buchini conduşi de preoţii Pantelimon Domil, Ilie Pepa şi Ioan Popoviciu şi întâmpinaţi de preotul George Buru — au intrat în catedrală unde-i aşteptă Î. P. C. Sa Filaret Musta. La oarele 9 seara peregrinii de pe „Valea-Bistrei“ au plecat conduşi fiind de preoţii Pantelimon Domil şi Ioan Popoviciu şi au rămas peste noapte în Obreja; — de unde au fost conduşi mai departe de preotul Ioan Popoviciu. Peregrini în toate comunele au fost întâmpinaţi de salvele pivilor şi de procesiunile parohiale, şi după obiceiurile rugăciunii în s. biserici au călătorit mai departe.

Căştigul moral al acestui peregrinagiul este de nepreţuit şi mângăerea sufletească a peregrinilor de nedescris.

Peregrinul

Experienţe pedagogice

(Continuare)

III

Nu aşă însă mi-s'a întâmplat cu un alt şcolar mincinos. Într-o zi după amiaz un copil nu vine la şcoală.

Măne-zi întreb, că de ce a lipsit eri dela prelegeri?

El îmi răspunde, că a fost morbos. Acest prunc aveă și o soră în școală. O întreb pe ea de frate-so, de au fost într-adevăr morbos ori numai mințe.

Ea îmi răspunde, că nu a fost morbos, ci a fost după cuiburi și când a venit acasă mama-sa la bătut, căci aveă hainele toate sfărțiate pe el.

Eu îl întreb în prezența școlărilor

— E adevărat ce spune sora-ta? — Copilul tace.

— Spune-mi e adevărat ori nu?

— E adevărat.

— Va să zică recunoști, că ai mințit?

— Da, am mințit.

— Bine! Copilul, care își cunoaște greșala, e aproape de îndreptare. Dar spune-mi, iată aici în fața colegilor tăi, mai minți-vei altă dată?

— Ba!

— Îți dai cuvântul de onoare, că nu vei mai minți?

— Da!

— Atunci scrie în notițul meu ce-ți voi dicta eu.

Școlarul scrie: „Făgăduesc Domnului învățator pe omenia mea, că nu voi mai minți“.

„Valeadeni N. N. școlar în clasa IV“.

Am urmărit mai de aproape pe acest școlar, ca să mă conving de-și ține cuvântul ori nu, și am observat spre bucuria mea, că n'a mai mințit.

Într-o după amiază corectez caietele școlărilor, cărora le dădusem niște ocupațiuni scripturistice, ca să le lucre acasă. Școlarul meu nu aveă tema gata.

— De ce nu ai făcut ocupațiunea?

— Mă rog, am început s'o fac, dar când am fost aproape gata mi-s'a rupt pana.

— E adevărat ce spuni?

Copilul pleacă capul și îmi zice. — Adevărat.

— Se poate să fie adevărat, dar să poate și aceea, că tu de frica pedepsei zici așa. Spune-mi deci drept, de frica pedepsei spuni așa, ori că spuni adevărul?

Copilul spune rușinându-se: „Eu nu mai mint!“

Și ca să mă convingă, că a spus adevărul îmi arată tema lucrată mai gata și pana ruptă.

— Vedeti! iubitor școlari. Colegul vostru și-a dat odată cuvântul de onoare, că nu mai mințe și el își ține cuvântul dat; el e un copil sincer, și dovedește că nu mințe mai mult. Așa e bine și așa sinceri trebuie să fiți toți școlarii.

Acest copil însă avea acasă în familie o creștere mult puțin corespunzătoare și s'a și ales din el un om bun și de omenie.

IV.

Odată se prezintă la mine un om al căruia copil frecventă școala în clasa a VI-a și îmi zise:

— Domnule învățator! Am venit la D'Ta, că uite copilul meu, îl cunosc, că învață bine și îți mulțămesc pentru asta, numai eu nu știu, că alți copii mai mici decât al meu știu cântă apostolul în biserică, și copilul meu scapă acum din școală și nu l'ai pus să zică nici odată apostolul. Fii bun fă-i odată rând ș...

lui, că mie mi-i rușine de oameni, că îmi tot zic și mă fericesc că am copil bun, dar nu-i mai aud glasul. Am tot așteptat să-l puni D'Ta și pe el, dar acum îmi luai îndrăzniala a te rugă, să îmi faci și mie lucrul ăsta, că și eu ți-o face vr'un bine!

— Bade Ioane! Auzi D'Ta și mă pricepe ce-ți vorbesc. Copilul D'Tale e bun de învățatură, ce-i drept, dar nu e bun și de cântare, el n'are auz pentru cântare, el are glas fals de tot, care vatamnă auzul ascultătorilor și m'ăș face de scandal și eu și copilul D'Tale, dacă l-aș pune la un lucru, ce nu-i dat lui dela Dumnezeu. Căci să ști bade Ioane, că cântarea e un dar dela Dumnezeu și nu e dat la toți într'o formă; unul e bun de învățatură, dar nu e bun de cântare, altul e bun de cântare, dar nu e bun de învățatură. Așa e și copilul D'Tale. Rar de tot sunt acei copii, cari să fie dotați dela natură cu tot felul de daruri alese. Ai fost D'Ta în pădure și ai văzut câți arbori sunt acolo, dar nu sunt toți drepti ei unii și încă cei mai mulți sunt strâmbi. Dar pentru aceea totuș sunt folositori, căci din ei se fac leuci, furci precum și alte lucruri, cari din cei drepti nu s'ar putea sau cu greu s'ar putea face. Iată deci, cum nu ne putem lipsi nici de lemnele strâmbi, cari la prima vedere ni-se par netrebnice. Așa e și între oameni. Unii sunt buni economi, alții meseriași, unii iubesc negoțul, alții pictura etc. Unii sunt buni advocați, alții doctori, unii au darul vorbirii de te farmecă — sunt oratori, alții nu pot rosti trei cuvinte, de aceea oamenii pricepuți își aleg astfel de cariere, cătră cari au mai mare atragere, mai mare aplicare. Din copilul D'Tale s'ar face om învățat, dacă l'ai purtă mai departe la școală; cântăreț însă până-i lumea nu, chiar de l'ai da la un măestru de cântare anumit. El n'are dar pentru cântare și pace. Deci nu cere dela mine un lucru, pe care eu cu tot dragul ți-l-aș face, dacă s'ar putea, dar îți spun, că nu se poate și nu se poate, și nici eu dar nici copilul D'Tale nu e vina, că nu poate cântă, să crezi asta; nu e nime de vina; e de vina natura, care nu l-a înzestrat cu acest dar!

— „Știi ce, Domnule învățator, îți dau un miel numai pune-l și pe el să-mi cânte apostolul în biserică la Paști, învață-l D'Ta cum ști, numai să-i aud și lui glasul, că parcă mi-ar mai crește inima!“

— Bade Ioane! Mă pricepi, că să-mi dai ori cât nu-ți pot împlini cererea. De altfel iată aici copilul, îl putem probl, ca să vezi, că nu poate de fel cântă.

Îl scot afară, îi dau apostolul, el l-ar putea de altfel cântă, căci știe, dar are un glas așa de fals, de îți vine să fugi.

— Vezi bade Ioane, așa că nu ți-ar plăcea să-și bată lumea joc de copilul D'Tale!

Și omul meu de năcaz nu începă a-și dojeni copilul și a-l încărcă cu tot felul de epitete, ba voiă să-și ridice chiar mâna și să-l lovească.

Eu însă îl oprii zicându-i: — Bade Ioane! să în-țeți cu astfel de vorbe, D'Ta nu știi ce faci. Copilul D'Tale nu merită această ocară, căci nu din voia sa nu

poate să cânte. Și dojana își are și ea locul ei, aici lăsa nu. D-Ta prin aceste vorbe stărpești tot simțul bun din copil și-l umilești înaintea celorlalți școlari. Judecă mai bine ce faci, la fii bun, spune-mi, când ai fost D-Ta școlar, putut-ai cânta?

— Ba eu n'am putut, că n'am fost la școală.

— Bine, dar nu ști D-Ta câți oameni sunt la noi în sat, cari n'au fost la școală, dar pentru aceea cântă atât de minunat de ți-i mai mare dragul ascultându-i. Dar știut-ai dară fluera, așa din buze ori din frunză ca toți oamenii?

— Ba, eu nu am putut nici n'am știut.

— Apoi vezi! Pe D-Ta să te fie bătut cineva, că n'ai putut cânta. D-Ta iarăș n'ai avut dar de cântare și băiatul D-Tale samănă cu tată-so.

Ce sameni aceea răsare. Bine, că știe el, carte și are purtare bună, dacă nu poate să și cânte, ce să-i faci? Nu e vina lui.

Și s'a dus omul meu dela mine, dar nu știu cu ce gând, că n'am vrut să-i împlinesc cererea și aș fi putut, ori că nu am putut.

Destul, că la câte-va zile aud vorbindu-se printre oameni, că mie mi-i ciudă pe copilul lui N. N. că d'aia nu-i dau apostolul, să-l cânte în biserică, că n'aș vrea să se facă cântăreț, ca nu cumvă făcându-se dascăl să-mi ia leafa.

V.

Altădată vine la mine un om în stare bună cu o fetiță a sa de mână și-mi zice: „D-le învățător! fata mea nu mai vrea să vină la școală.“

— Dar de ce? Ce poate fi cauza?

— Zice, că D-Ta ai pus-o în scaunie lângă fata lui N. N.

— Da! e adevărat, dar ce-i d'aia?

— Apoi știi ce, D-le învățător, fata lui N. N. e o fată săracă, pune D-Ta fata mea lângă alta, nu baș lângă aia, că uită fata mea, țuca-o-aș, are haine frumoase; i-am făcut opregel, cotrincioară...

Fata îl întrerupse zicând:

— Minți! că mama mi-le-a făcut.

— Nu mi-ar plăcea să șadă baș lângă o fată sărăntoacă ca aia.

Eu îi zisei: — Petre! Petre! ce gusturi mai aveți și D-voastră oamenii; dar știți D-Ta, că eu nu fac deschilinire între copii; înaintea mea sunt toți egali, toți asemenea fie ei copii de ai bogaților ori de ai săracilor, căci eu nu pun preț pe haine, ci pe purtarea cea bună, și acela are înaintea mea mai mare trecere, care e mai bun de învățătură, și are purtare mai bună, apoi fie el bogat ori sărac pe mine nu mă împoartă. Acum suntem la începutul anului școlar, dar din cât am putut cunoaște până aci fata aceasta, ce zici D-Ta, că-i sărăntoacă învață mai bine și are purtare mult mai bună ca a D-Tale; ea nu zice nici cătră un copil mic „că minte“ dar cătră părinți, cum auzii, că zice fetița D-Tale. Vezi ce creștere i-ați dat.

— Apoi uite, D-le, am lăsat-o în voia ei, că nu mai pe asta e avem dela D-zeu!

— A lăsa copii în voia lor, dragul meu, înșamnă a-i strica. Și cu atari copii desmerdați mai mult năcaz voiu aveă eu, care voesc să stărpească aceste naravuri rele, la cari D-voastră ca părinți într'adins îi învățați. Fetei D-Tale îi face bine petrecerea și șederea lângă o fată bună, dela care poate învăță omenie și alte moravuri bune. Nu-ți pot împlini cererea, pentrucă D-Ta nu pricepi lucrul și nu știi ce ceri.

La câte-va zile aud, că omul meu s'ar fi exprimat cătră niște oameni, că i-am băjucurit fata, că am pus-o să șadă lângă o sărăntoacă, pe care o țin în scut, că mi-a lucrat tată-so în cinste trei zile la culles de cucuruz. Poftim!

Apoi să fi dascăl și să ai de lucru cu astfel de oameni fără nici căta judecată. Dascăle, dascăle! multă răbdare trebuie, că ți-a dat ție D-zeu!

VI.

Altă dată vine iarăș la mine un om cu copilul său și mi zice: — D-le învățător, iacă îți aduc aici pe copilașul meu, dar fi bun ia-l dinșcurt, că nu vrea să se spele dimineața, nu se perie, îi un dărănat, așa ar învăța bine, că știe să și facă cruce, zice Tatăl nostru tot până la Născătoare, și știe numără până la zece, l-am învățat, că și eu am fost o leacă la școală, dar nu-l pot face să se spele nici de cum și să-și curățască nasul. I l-am sters eu odată și cu cioclodul, dar sare la noi și ne drăcue. N'avem ce-i face. Dar i-am spus eu lui, că-l aduc la D-Ta, ca să-l înveți minte și să-i dai cu nuiaua până i-a vineți pelea. Nu vrea să vină închinatul, numai l-am luat așa mai mult de silă. Fă D-Ta om din ei, fii bun!

— Dragă Ilie! Rea creștere dai D-Ta copilului D-Tale. Apoi dacă el n'ascultă de D-Ta, care-l îmbrăci, îi dai de mâncare, crezi, că va asculta de mine? Și dacă acuma când e mic, neputincios și nu poate fără ajutorul D-Tale, n'ascultă de D-Ta, ce crezi, că va face el când va fi mare?

— Oh! atunci ne va aruncă dintr'un cot într'altul!

(Va urma)

† Zeno Mocsonyi de Foen

Biserica și poporul nostru a pierdut pe unul dintre cei mai distinși bărbați ai săi.

Zeno Mocsonyi de Foen și-a dat nobilul său suflet în mâinile creatorului.

În Domnul adormitul s'a născut în Prisaca la 1842. Studiile gimnaziale și universitatea le-a făcut în Viena. După absolvirea studiilor s'a dedicat cultivării moșiiilor sale părintești. A luat parte la toate mișcările noastre politice, bisericesti și culturale. Pe timpul erei lui Deák a fost deputat dietal. Un șir întreg de perioade

a fost reprezentant al diecezei noastre în sinodul eparhial și în congresul național. Toate societățile noastre culturale l-au avut ca zelos membru al lor.

Perderea în Domnul adormitului Zeno Mocsonyi de Foen este dureroasă.

Dela ilustra familie am primit următorul anunț funebrel:

Maria Mocsonyi de Foen născută baroneasa Maria Fischer de Nagy-Szalahnya, Budamér și Bacskó în numele său precum și în numele fiului ei Antoniu Mocsonyi de Foen, al copiilor ei din prima căsătorie văduva Marta Berzeviczy de Kakas-Lomnicz și Berzevicze născută contesa Sztáray, Agatha Schudawa născută contesa Sztáray și contele Tassilo Sztáray de Sztára și Nagy-Mihály, cu soția sa contesa Irma Grimand d'Orsay, al vărului său Alexandru de Mocsonyi și al tuturor rudeniilor cu inima frântă de durere aduce la tristă cunoștință moartea soțului ei.

Zeno Mocsonyi de Foen

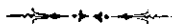
carele în Budapesta la 13 Iunie st. v. în etate de 63 ani și în anul al 26-lea al fericitei sale căsătorii după un morb greu și îndelungat și-a dat nobilul său suflet în mâinile creatorului.

Remășițele pământești al fericitului repausat se vor depune după ritul greco-oriental în 16 Iunie st. v. în cripta familiară la Fény la odihna eternă.

Parastasele se vor celebra în 25 Iunie st. v. în capela familiară din Fény precum și în biserica patronala din Bulcs și în bisericile din Batta, Czella, Ohaba serbească, Bruznic și Prisaca.

Budapesta, în 13 Iunie st. v. 1905.

Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Asociațiunea și Despărțământul Caransebeș

La 19 August st. n. se deschide la Sibiu cu mari solemnități expoziția etnografică și istorică-culturală a Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român.

De această expoziție ne-am ocupat mai pe larg în coloanele acestei foi publicându-i programa și regulamentul. Și dacă revenim de nou asupra ei, cauza este adunarea, respective reorganizarea despărțământului Caransebeș, convocată pe Joia viitoare.

Nu ne îndoim, că cărturarii noștri de preste tot teritoriul despărțământului, însuflețiți de scopurile bine pricepute ale Asociațiunii, vor da ascultare învătării publicate mai jos. Tot așa nu ne îndoim, că cei adunați, departe de preocupățiunile lor locale și personale, cu minte limpede și inimă caldă vor conlucra la realizarea

problemei, ce a designat-o Asociațiunea despărțământelor. Căci e fapt ne mai pomenit de trist, ca să nu-i zicem rușinos, că un despărțământ atât de impozant după numărul sufletelor și al inteligenții, din considerațiuni nedemne de oameni de bine, din considerațiuni josnice — doarne.

E timpul suprem, ca să ne deșteptăm din amorțala, ce ne-a cuprins, căci ne copleșesc aceia, cari numai binele și interesele noastre nu le au în vedere.

Unul dintre obiectele mai arzătoare ale consfătuirilor noastre de Joi, trebuie să fie expoziția, ce ne bate la ușă. De aceea de pe acuma atragem atențiunea publicului nostru asupra programei expoziției, și îndeosebi asupra obiectelor, ce vor putea fi expuse din partea noastră. Nu este comună, nu este om, care să nu poată acvira ceva pentru expoziție.

Noul comitet — fără a aștepta înviațiuni din centru — să se gândească asupra §§-lor 6, 22 și 36 din programa expoziției.

Fie într'un ceas bun!

Convocare

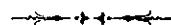
Subscrisul în calitate de delegat al Comitetului central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, convoacă prin aceasta adunarea cercuală al despărțământului Caransebeș al Asociațiunii, care se va ține în Caransebeș Joi, la 6 Iulie n. 1905, oarele 11^{1/2} a. m. în sala de ședințe a Comunității de avere.

La aceasta adunare cercuală sunt invitați toți membri fondatori, pe viață, ordinari și ajutători ai Asociațiunii, precum și acei Domni, cari doresc a se înscrie membri ai Asociațiunii și cari locuiesc pe teritoriul fostului comitat Severin.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării cercuale.
 2. Înscrierea de membrii.
 3. Propunere pentru activarea despărțământului Caransebeș.
 4. Alegerea Comitetului cercual.
 5. Propunere pentru participarea despărțământului la expoziția Asociațiunii din August a. c.
 6. Propunere pentru arondarea din nou al teritoriului despărțământului din Caransebeș.
 7. Eventuale propuneri ale membrilor.
 8. Închiderea adunării.
- Caransebeș, la 26, Iunie, 1905.

Nicolae Marin.

Onorată Redacțiune!

Am cetit sub rubrica „Asociațiunea preoților“, Nr. 19 ai Foaiei Diecezane a. c. publicațiunea parintelui Marian Groza din Sălbăgel, căci mult m'a interesat și

cu toții dorim, ca să putem și noi câte odată a ne adună spre a conferă și a ne sfătui, și din multa experiență a unora și altora să câștigăm praxă și învățătura, cum să ne mai acomodăm în aceste timpuri așa de critice și cu poporul a ne salvă și existența noastră preoțască așa de mult periclitată.

Am cugetat, că aluziunile părintelui Marian Groza s'ar referă la ați preoți, cari în vreo pagină a 4-a din „Poporul Român“ s'au răfuit cine știe cu ce cuvinte necuvincioase între sine, știind bine, că eu necuprins de oarecare manie a scrisului am scris Articulul publicat în Nrii 3 și 4 a „*Poporului Român*“ și neștiind cine are a-mi răspunde și cum?

Abia în Nr. 11 a Poporului Român imi răspunde foarte la loc și cuvincios părintele și fratele Nicolae Băiaș, preot în Rusova-nouă. Răspunsul mi-a convenit; căci iarăș nu din mania scrisului nici spre a se refui cu cineva scrie, când zice și recunoaște între altele: „că am făcut un bun serviciu, condemnând felul cum aranjază românii noștri praznicile, pomenile și ospetele, mai cu seamă în părțile de sud ale Bănățului. Da, așa este, am ajuns de risul lumii civilizate cu uzurile devenite abuzuri la poporul nostru“; iară onorata Redacțiune a Poporului Român adauge între altele zicând: „Ne-am bucură mult, dacă și alți Domni preoți de ai noștri și-ar expune părerile câștigate pe acest teren; căci aceasta e o temă, despre care se poate vorbi cu folos foarte mult“.

Că s'ar cuprinde în aceste reflecțiuni dintre noi vorbe necuvincioase și vre-o refuială cred, că om cu mințea la loc și serios nu v'ă p'utea afla. Dar pentrucă părintele Marian Groza din cauza scrierilor noastre a fost ofențat așa de tare și jignit în ambițiunea preoțască în grad așa de mare, imi pare și mic foarte rău, căci frați suntem; dar poporul ne trebuie deșteptat, luminat și îndreptat.

Eu sunt mângăiat în conștiință-mi, căci preoți, învățori și alți inteligenți din popor pentru scrierile mele și pășirea în publicitate în persoană m'au felicitat.

Marcoveț, 12/25 Iunie 1905.

Pavel Stoian
preot ort. român.

Varietăți

Dare de seamă. Cu ocaziunea perigrinajului la „Peatra-Scrisă“ din 12/25 Iunie a. c. adevă în Duminiica tuturor Sfinților, a încurs dela credincioșii, cari au primit stropirea cu apă sfințită, pomăzuirea cu untul de lemn sfințit, și diferitele slujbi pentru morboși: 281 coroane 76 fileri; tot atunci I. P. C. S. D-I Archimandrit și Vicariu Filaret Musta. a binevoit a mai contribui cu 10 cor.; M. Oa. D. Spiridon Șandru presbiter, controlor-diecezan cu 3 cor.; Persida Lăpăduș 2 cor.; N. N. din Ohaba-Bistra 1 cor.; Sofia Fiat din Luncavița 80 fil.; Maria Șerbescu 40 fil.; Ana Nemoian 40 fileri, peste tot au încurs

Convocare

Domnii acționari ai Institutului de credit și de economii „Făgetana” ca societate pe acțiuni în Făget sunt prin aceasta invitați în sensul §-lui 14 și 15 lit. a., a statutelor societății la

adunarea generală extra-ordinară

care se va ținea Joi în 3 August 1905 n. la 10 oare a. m. în localul societății.

Obiectele de pertractat:

1. Îndemnizarea prețului de zidire a magazinei de bucate după plan și preliminar.

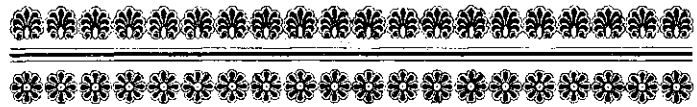
2. Modificarea §-lui 46 din statutele societății.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, în virtutea §-lui 16 din statutele societății, să invite a depune acțiunile cu o zi înainte la cassa societății.

Observăm, că ne-întrunindu-se numărul de acționari și acțiuni depuse conform §-lui 21 din statute, adunare generală exatra-ordinară, în conformitate cu §§-ii 22 și 25 din statutele societății se va țineă Luni în 14 August 1905 n. la oara precizată în convocarea prezentă, în care se vor decide obiectele de pertractat.

Direcțiunea

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Citiți

„România Ilustrată”

singura revistă mare, enciclopedică, ilustrată și de actualitate.

Pe lângă o materie literară din cele mai variate și datorită celor mai distinși și gustați scriitori români, ca Coșbuc, Davila, Antemireanu, Tutoveanu, dr. Grigorovitză, Radu Rosetti, Sadoveanu, etc., revista „România Ilustrată”, care apare în București, sub direcțiunea d-lui Ion Rusu Abrudeanu, conține în fiecare număr între 40 și 50 de ilustrațiuni de actualitate din țară și străinătate.

„România Ilustrată” este cea mai răspândită și mai apreciată revistă de familie. Apare odată pe lună în câte 4 coale.

Costul abonamentului — 24 lei pe an și 12 lei pe jumătate de an — se poate trimite cu mandat poștal pe adresa Administrația revistei „România Ilustrată”, București, str. Regală Nr. 1.

